

I

(Akty ustawodawcze)

DYREKTYWY

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2013/14/UE

z dnia 21 maja 2013 r.

zmieniająca dyrektywę 2003/41/WE w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami, dyrektywę 2009/65/WE w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) i dyrektywę 2011/61/UE w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi w odniesieniu do nadmiernego polegania na ratingach kredytowych

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 53 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Banku Centralnego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Dyrektywa 2003/41/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁴⁾ reguluje na szczeblu unijnym działalność instytucji pracowniczych programów emerytalnych (IORP). Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE ⁽⁵⁾ reguluje na szczeblu unijnym działalność przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne

papiery wartościowe (UCITS). Podobnie dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE ⁽⁶⁾ reguluje na szczeblu unijnym działalność zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (ZAFI). We wszystkich trzech dyrektywach określono wymogi ostrożnościowe dotyczące zarządzania ryzykiem odpowiednio przez IORP, spółki zarządzające i inwestycyjne w odniesieniu do UCITS oraz przez ZAFI.

(2) W wyniku kryzysu finansowego inwestorzy, w tym IORP, UCITS i alternatywne fundusze inwestycyjne (AFI), zaczęli nadmiernie polegać na ratingach kredytowych przy dokonywaniu inwestycji w instrumenty dłużne, nie zawsze dokonując własnej oceny wiarygodności kredytowej emitentów takich instrumentów dłużnych. W celu poprawy jakości inwestycji dokonywanych przez IORP, UCITS i AFI, a tym samym w celu ochrony inwestujących w takie fundusze, właściwe jest nałożenie na IORP, spółki zarządzające i inwestycyjne w odniesieniu do UCITS oraz na ZAFI wymogu, zgodnie z którym powinny one unikać polegania wyłącznie lub mechanicznie na ratingach kredytowych lub korzystania z nich jako z jedyne go parametru przy ocenie ryzyka związanego z inwestycją dokonywaną przez IORP, UCITS i AFI. Należy zatem włączyć ogólną zasadę unikania nadmiernego polegania na ratingach kredytowych do procesów i systemów zarządzania ryzykiem stosowanych przez IORP, spółki zarządzające i inwestycyjne w odniesieniu do UCITS oraz przez ZAFI, a także dostosować ją do ich cech szczególnych.

(3) W celu sprecyzowania ogólnej zasady unikania nadmiernego polegania na ratingach kredytowych, którą należy włączyć do dyrektyw 2009/65/WE i 2011/61/UE, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii

⁽¹⁾ Dz.U. C 167 z 13.6.2012, s. 2.

⁽²⁾ Dz.U. C 229 z 31.7.2012, s. 64.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 16 stycznia 2013 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 13 maja 2013 r.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 235 z 23.9.2003, s. 10.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 302 z 17.11.2009, s. 32.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 174 z 1.7.2011, s. 1.

Europejskiej, aby zapewnić, że spółki zarządzające i inwestycyjne w odniesieniu do UCITS, jak również ZAFI są chronione przed nadmiernym poleganiem na ratingach kredytowych przy ocenie wiarygodności kredytowej posiadanych aktywów. W związku z tym należy zmienić zawarte w tych dyrektywach uprawnienia Komisji do przyjmowania aktów delegowanych w odniesieniu do ogólnych przepisów dotyczących procesów i systemów zarządzania ryzykiem, stosowanych przez spółki zarządzające i inwestycyjne w odniesieniu do UCITS oraz przez ZAFI. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz publikowała wyniki tych konsultacji. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

- (4) Stosowne środki, ustanowione w niniejszej dyrektywie, powinny mieć charakter uzupełniający w stosunku do pozostałych przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1060/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie agencji ratingowych⁽¹⁾. W ogólnym ujęciu przepisy te mają ograniczyć nadmierne poleganie inwestorów na ratingach kredytowych oraz ułatwić osiągnięcie tego celu.
- (5) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, to jest przyczynienie się do ograniczenia nadmiernego polegania IORP, UCITS oraz AFI na ratingach kredytowych przy dokonywaniu inwestycji, nie może być osiągnięty w sposób wystarczający na poziomie państw członkowskich działających w skoordynowany sposób, natomiast ze względu na ogólnoeuropejską strukturę i wpływ działalności IORP, UCITS, AFI oraz agencji ratingowych możliwe jest jego skuteczniejsze osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określonej w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (6) Należy zatem odpowiednio zmienić dyrektywy 2003/41/WE, 2009/65/WE i 2011/61/UE.
- (7) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji z dnia 28 września 2011 r. dotyczącą dokumentów wyjaśniających⁽²⁾ państwa członkowskie zobowiązały się do złożenia, w uzasadnionych przypadkach, wraz z powiadomieniem o środkach transpozycji, jednego lub więcej dokumentów wyjaśniających związku między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy ustawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione,

⁽¹⁾ Dz.U. L 302 z 17.11.2009, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. C 369 z 17.12.2011, s. 14.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Zmiana do dyrektywy 2003/41/WE

W art. 18 dyrektywy 2003/41/WE dodaje się ustęp w brzmieniu:

„1a. Uwzględniając charakter, rozmiary i stopień złożoności działalności nadzorowanych instytucji, państwa członkowskie zapewniają, aby właściwe organy monitorowały poprawność ich procedur instytucji dotyczących przeprowadzania oceny kredytowej, oceniały korzystanie z odniesień do ratingów kredytowych, wydanych przez agencje ratingowe w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1060/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie agencji ratingowych (*), w ramach ich polityki inwestycyjnej i, w stosownych przypadkach, zachęcały do łagodzenia skutków takich odniesień w celu ograniczenia wyłącznego i mechanicznego polegania na takich ratingach kredytowych.

(*) Dz.U. L 302 z 17.11.2009, s. 1.”.

Artykuł 2

Zmiany do dyrektywy 2009/65/WE

W art. 51 dyrektywy 2009/65/WE wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w ust. 1 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„1. Spółka zarządzająca lub spółka inwestycyjna stosuje proces zarządzania ryzykiem, który umożliwia jej monitorowanie i pomiar w dowolnym momencie ryzyka pozycji i ich udziału w ogólnym profilu ryzyka portfela UCITS. W szczególności nie polega ona wyłącznie ani mechanicznie na ratingach kredytowych, wydanych przez agencje ratingowe w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1060/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie agencji ratingowych (*), przy ocenianiu wiarygodności kredytowej aktywów UCITS.

(*) Dz.U. L 302 z 17.11.2009, s. 1.”;

- 2) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„3a. Uwzględniając charakter, rozmiary i stopień złożoności działalności UCITS, właściwe organy monitorują poprawność procedur przeprowadzania oceny kredytowej spółek zarządzających i inwestycyjnych, oceniają korzystanie z odniesień do ratingów kredytowych, o których mowa

w ust. 1 akapit pierwszy, w ramach polityki inwestycyjnej UCITS oraz, w stosownych przypadkach, zachęcają do łągodzenia skutków takich odniesień w celu ograniczenia wyłącznego i mechanicznego polegania na takich ratingach kredytowych.”;

3) w ust. 4 wprowadza się następujące zmiany:

a) lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) kryteria oceny poprawności procesu zarządzania ryzykiem, stosowanego przez spółkę zarządzającą lub inwestycyjną zgodnie z ust. 1 akapit pierwszy.”;

b) dodaje się akapit w brzmieniu:

„Kryteria, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a), zapobiegają temu, by spółka zarządzająca lub inwestycyjna polegała wyłącznie lub mechanicznie na ratingach kredytowych, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy, przy ocenianiu wiarygodności kredytowej aktywów UCITS.”.

Artykuł 3

Zmiany do dyrektywy 2011/61/UE

W art. 15 dyrektywy 2011/61/UE wprowadza się następujące zmiany:

1) w ust. 2 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„2. ZAFI wdrażają właściwe systemy zarządzania ryzykiem w celu odpowiedniego określania, monitorowania i pomiarów wszelkich typów ryzyka oraz zarządzania typami ryzyka istotnymi dla poszczególnych strategii inwestycyjnych AFI oraz ryzyka, na które jest lub może być narażony każdy AFI. W szczególności ZAFI nie polegają wyłącznie ani mechanicznie na ratingach kredytowych, wydanych przez agencje ratingowe w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1060/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie agencji ratingowych (*), przy ocenianiu wiarygodności kredytowej aktywów AFI.

(*) Dz.U. L 302 z 17.11.2009, s. 1.”;

2) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„3a. Uwzględniając charakter, rozmiary i stopień złożoności działalności AFI, właściwe organy monitorują poprawność procedur przeprowadzania oceny kredytowej ZAFI, oceniają korzystanie z odniesień do ratingów kredytowych,

o których mowa w ust. 2 akapit pierwszy, w ramach polityki inwestycyjnej AFI oraz, w stosownych przypadkach, zachęcają do łągodzenia skutków takich odniesień w celu ograniczenia wyłącznego i mechanicznego polegania na takich ratingach kredytowych.”;

3) w ust. 5 dodaje się akapit w brzmieniu:

„Środki określające systemy zarządzania ryzykiem, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a), zapobiegają temu, by ZAFI polegały wyłącznie lub mechanicznie na ratingach kredytowych, o których mowa w ust. 2 akapit pierwszy, przy ocenianiu wiarygodności kredytowej aktywów AFI.”.

Artykuł 4

Transpozycja

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy do dnia 21 grudnia 2014 r. Niezwłocznie informują one o nich Komisję.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odesłanie do niniejszej dyrektywy lub odesłanie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odesłania określone są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 5

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 6

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 21 maja 2013 r.

W imieniu Parlamentu
Europejskiego
M. SCHULZ
Przewodniczący

W imieniu Rady
L. CREIGHTON
Przewodniczący